

SØVÆRNS- ORIENTERING

23. ÅRGANG

VED ÅRSSKIFTET 1992/93

Udgivet af:
SØVÆRNETS OPERATIVE
KOMMANDO

INDHOLD:

Nytårshilsen 1993 side 1- 2

Status ved årsskiftet 1992/93

Operativ virksomhed side 4- 5

Kontrol side 6

Planlægning side 7

Økonomi side 7

Forvaltning side 7

Personel side 8

Material side 8- 10

Uddannelse side 11

Kongelige Togter 1992 side 12- 13

Ny Medalje overrakt side 14

Tamburer på caselle side 14

Risø samler vandprøver side 15

Tordenskiold 302 år side 15- 16

Brandvæsenet på kursus side 17

Mindegudstjeneste i Rønne side 18

CHEFEN FOR SØVÆRNETS OPERATIVE KOMMANDOS NYTÅRSHILSEN

Med årets første Søværnsorientering følger bl.a. et summarisk tilbageblik over aktiviteter i 1992 på forskellige hovedområder af søværnets virksomhed.

Som det ses, var 1992 et både begivenhedsrigt og varieret år for søværnet. I tilslutning til søværnets permanente indsats omfattede 1992 flere første-gangs aktiviteter og andre markante islæt.

Også det nye år tegner aktivt og rummer udfordringer. Det vil nok så meget blive præget af både det fornyligt indgåede og tidligere politiske forsvarsforlig.

I 1993 tilendebringes Flådens udflytning fra København. For Flåden afsluttes dermed en af de mere dramatiske omlægninger i nyere tid. Den påvirker både dagliglivet i tjenesten og tilværelsen for de mange berørte familier.

Konsekvenserne for søværnet af det seneste forsvarsforlig, som på visse områder rækker ud over forligningsperioden, berører såvel marinens størrelse og sammensætning som visse sider af dens operative anvendelse.

Forliget indebærer bl.a., at STANDARDFLEX 300 projektet foreløbigt begrænses til ialt 14 enheder mod oprindeligt 16, og at marinens fredsstyrke, i fortsættelse af tidligere iværksatte ret omfattende begrænsninger, undergår visse relativt beskedne, ekstra reduktioner.

Forliget betyder også, at fremtiden for Søværnets Grundskole i Avderød og Langelandsfortet skal underkastes særlig vurdering.

Den i forsvarsforliget fastsatte nedsættelse af den første samlede tjenestetid for hovedparten af de værnepligtige, vil ikke berøre værnepligtige til marinens sejlede enheder, hvor tjenestens krav ikke har syntes at muliggøre en nedsættelse af tjenestetiden.

Som bekendt har danske orlogsskibe udover deltagelse i almindelig øvelsesvirksomhed allerede to gange inden for de sidste to år tilfredsstillende medvirket i multinationale styrker. Første gang var OLFERT FISCHER i Den Persiske Golf, anden gang var NIELS JUEL i Adriaterhavet. Det seneste forsvarsforlig indebærer en hensigtserklæring om også i fremtiden at ville stille danske orlogsskibe til rådighed for NATOs reaktionsstyrker. I tilslutning til marinens mere tidløse opgaver i og omkring rigets tre dele vil denne nye hensigtserklæring utvivlsomt påvirke og afspejles i marinens operative aktivitet.

Ved årskiftet står søværnet påny over for en række tilpasninger. De ændrede sikkerhedspolitiske vilkår, løsning af gamle og nye opgaver og knapt tilmålte personelmæssige og økonomiske ressourcer indgår alle som forudsætninger for disse tilpasninger. Der er lagt op til en mindre marine, end vi havde, men ikke dermed samtidigt en ringere marine. For det borger søværnets veluddannede og velmotiverede personel, og Flådens nye og moderne skibe med mangfoldige udviklings- og anvendelsesmuligheder er særdeles gode udgangspunkter for de nødvendige tilpasninger.

Jeg håber, de kan gennemføres, så marinen fortsat med kvalitet kan løse de opgaver, den er og måtte blive pålagt hjemme og ude og derved medvirke til at skabe fortsat respekt udadtil og fastholde tillid indadtil.

Chefen for Søværnets operative Kommando forbereder Staben på det Nye Års udfordringer og tilpasninger.

Foto: SOK

Godt Nytår!

STATUS VED ÅRSKIFTET

OPERATIV VIRKSOMHED

Søværnets enheder har i 1992 gennemført sejlads- og øvelsesaktivitet i henhold til Søværnets operative Kommandos Årsprogram på tilfreds-

THETIS

Foto: THET

stillende vis. Udefra kommende krav, som f.eks. udvidelse af KANUMAS-perioden og en i visse eskadrer anstrengt personelsituation, nødvendiggjorde dog allerede ved starten af året omfattende justeringer af det oprindeligt udsendte "SOK Årsprogram 1992".

Omend sejlads- og øvelsesaktivitetsmøn-
stret ved et hurtigt blik ligner forgangne års, har 1992 i sandhed været præget af en række "nye" skelsættende begivenheder. Antal og varighed af operationer, hvor Flåden repræsenterede Danmark i farvande langt fra riget, har også været usædvanligt.

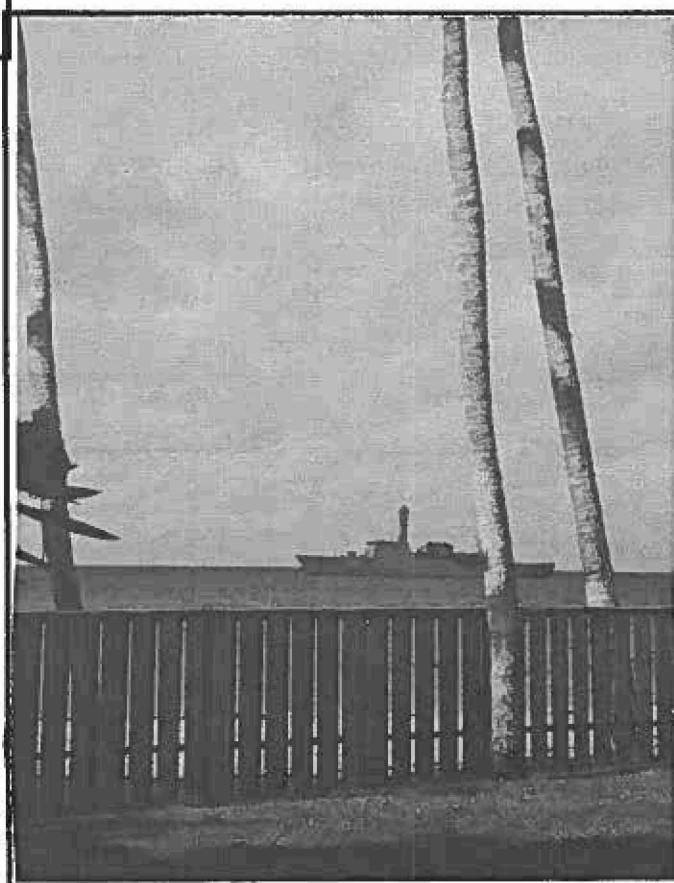
Korvetterne OLFERT FISCHERs og NIELS JUELs deltagelse i den stående maritime NATO-styrke, "Standing Naval Force Atlantic", brød således med 6 års pause uden danske overfladeenheders deltagelse. Deltagelsen førte til, at også den danske flåde var vel repræsenteret ved de for Standing Naval

Force Atlantic nok så historiske begivenheder, aflæggelse af det første NATO-flådebesøg i Tallinn i Estland og i Stockholm og sidenhen deltagelse i NATOs overvågning af FNs handelsembargo imod Serbien og Montenegro i Adriaterhavet.

Udover korvetterne har også ubåden SPRINGEREN deltaget i Standing Naval Force Atlantic, og både minelæggeren LOSSEN og ministrygerne VILSUND og GRØNSUND har deltaget i Standing Naval Force Channel. I forbindelse med sidstnævnte enheders samtidige deltagelse i Standing Naval Force Channel i september måned aflagdes der besøg i Polen, Finland og de baltiske lande.

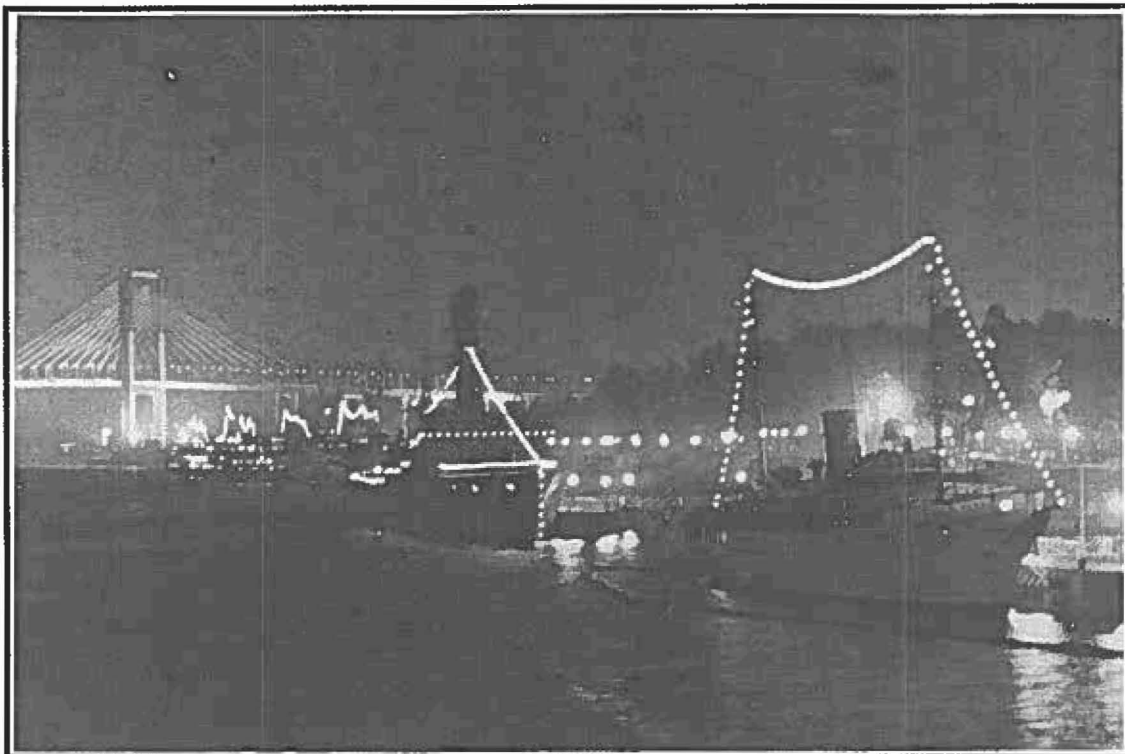
Inspektionsskibene TRITON og VÆDDEREN gennemførte begge, men hver for sig, togter til fjerne himmelstrøg.

I marts besøgte TRITON Norfolk i USA, som den første danske flådeenhed i 75 år, Jomfruerne (tidligere Dansk Vestindiske Øer) i anledning af 75-årsdagen for øernes overdragelse til USA.

TRITON

Foto: TRIT

Kongedelingen i Sevilla
Foto: SMK
FOT

VÆDDEREN eskorterede i september måned DANNEBROG under det kongelige togt til Middelhavet med besøg i franske, italienske og spanske havne.

Endelig bør også Kongedeling I sejlads med minelæggeren FYEN som eskorteenhed for DANNEBROG til Tallinn og Riga nævnes som markante begivenheder i 1992..

Men også hjemlige farvande dannede i det forløbne år rammen om større, usædvanlige aktiviteter, idet Flådens honnør i anledning af Regentparrets sølvbryllup afvikledes den 15. juni i Sundet.

I årets løb var Danmark vært for STANAVFOR-LANT/STANAVFORC HAN "Sea Day" for Det Nordatlantiske Råd og NATOs militærkomite. Heri deltog tillige for første gang gæster fra ikke-NATO Østersølande. I juni besøgte "National Military Representatives" fra SHAPE Danmark og blev orienteret i Søværnets operative Kommando. Endelig aflagde NATOs Militærkomite endnu et besøg i Danmark. Alle besøgene omfattede program

til søs i søværnets enheder og forløb godt.

Som noget helt nyt og for kort tid siden utænkeligt udførte et af søværnets opmålingsfartøjer, SKA 15, forskellige målinger til sikring af skibsfarten til og fra visse af de baltiske landes havne i samarbejde med de nye regeringers miljø- og søfartsvæsener.

I første halvdel af 1992 gennemførtes, i lighed med tidligere år, nationale typetrænings- og eskadreøvelser. For første gang deltog personel fra eskadrer, marinedistrikter og Søværnets operative Kommandos stab i en større anlagt

^{ck}
Kontreadmiral Knud Borch overrækker Flådens sølvbryllupsgave til Regentparret om bord i inspektionsskibet VÆDDEREN til ankers i Sundet.

“NATO computer assisted exercise”, BLONDE GIRL 92. Herudover deltog Flåden i “live” NATO-øvelsen TEAM WORK 92 og øvelsen US BALTOPS 92 samt i følgende NATO- type-træningsøvelser:

- Minerydningsøvelsen BLUE HARRIER og
- torpedo- og missilbådsøvelsen BOLD GAME.

Årets sidste halvdel har øvelsesmæssigt været karakteriseret ved øvelse DANEX 92, sammen-

vande. THETIS indsamlede i sæsonen 1992 ialt ca. 7700 kilometer seismisk data, imod 3200 km i 1991.

STANFLEX 300-enheder havde allerede ved årets begyndelse fuldt ud overtaget DAPHNE-klassens rolle i farvandsovervågningen. I april udgik den første enhed - FLYVEFISKEN - af farvandsovervågningsrollen og indgik i 3. Eskadre for at blive moduludstyret og uddannet i rollen som minejagtenhed.

Patruliefartøjet SVÆRFISKEN

Foto: Søværnet

kædet med flyvevåbnets “Tactical Fighter Weaponry”, hvori også Standing Naval Force Atlantic deltog, og NATO typetræningsøvelsen BRIGHT HORIZON samt eskadreøvelser.

Flåden deltog i to ud af årets tre “Joint Maritime Course”-øvelser i Storbritannien med henholdsvis en ubåd og en korvet.

Inspektionsskibet THETIS udførte på andet år seismiske undersøgelser i de grønlandske far-

Skønt indfasningen af nye enheder, her specielt FLYVEFISKEN-klassen, ofte har gjort det nødvendigt at kombinere farvandsovervågning med materielafprøvning, har den gennemførte farvandsovervågning og suverænitetshævdelse fortsat dannet det nødvendige grundlag for udførelse af mangeartede, civilt orienterede opgaver. Der er i 1992 således udført ca. 720 søredningsoperationer imod 850 i 1991.

KONTROLOMRÅDET

Kontrolvirksomheden i søværnet gennemføres rutinemæssigt på alle niveauer inden for respektive chefers tildelte ansvarsområder, idet kontrol er et chefansvar. Chefen for Søværnets operative Kommando har i 1992 ved eskadrer, marinedistrikter og skoler ladet gennemføre:

- 14 helhedsinspektioner,
- 15 tjenestestedsbesøg,
- 25 delinspektioner og
- 5 sikkerhedseftersyn.

Formålet med kontrol- og inspektionsvirksomheden er dels at vurdere søværnets samlede

mulighed for at løse den maritime del af forsvarrets hovedopgaver, dels at vurdere den enkelte myndighed samt at assistere denne på områder, hvor der er opstået problemer, som ikke har kunnet løses af egen besætning.

Det er det generelle indtryk, at enhederne og tjenestestederne fungerer med velmotiveret og veluddannet personel. Ressourceknaphed kan konstateres på alle områder, men stor omkostningsbevidsthed og god motivation hos personalet bevirker, at igangværende omstillinger gennemføres planmæssigt.

Også Søværnets operative Kommando blev inspiceret i 1992, hvor Forsvarskommandoen foretog inspektion af kommandoens virksom-

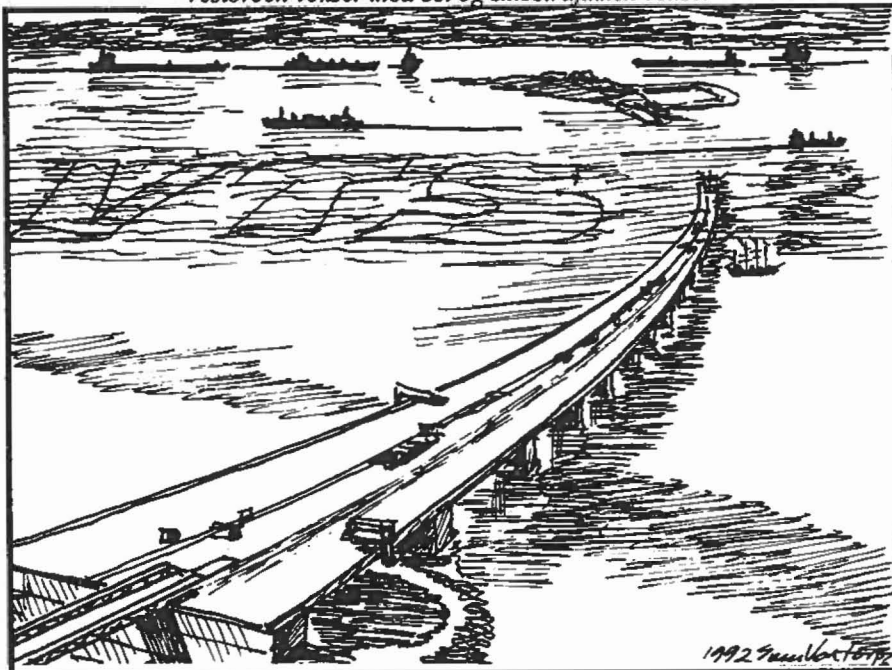
hed.

Resultatet heraf var efter Forsvarskommandoens opfattelse tilfredsstillende.

PLANLÆGNING

Ud over den løbende kontrol af eksisterende planer samt operativ og logistisk planlægning, bl.a. i forbindelse med oplæg til nyt forsvarsforlig samt NATOs nye kommandostrukturer, har planlægningsafdelingen i Søværnets operative Kommando deltaget i et antal arbejdsgrupper vedrørende søværnets fremtidige struktur og udvikling. Som tidligere beskrevet i Søværnsorientering, er det bestemt, at Søværnets operative Kommando skal være ansvarlig for driften m.v. af et "Vessel Traffic Service"-system i forbindelse med etableringen af den faste forbindelse over Storebælt. Søværnets operative Kommando har

Vestbroen vokser mod øst og skibstrafikken vokser

derfor udarbejdet en operativ koncept for VTS-systemet samt deltaget i udarbejdelse og vurdering af udbudsmaterialet.

ØKONOMIOMRÅDET

Afviklingen af Søværnets operative Kommandos budget for 1992 er forløbet tilfredsstillende med et godt samarbejde med de berørte myndigheder. Budgettet dækker:

- Den operative virksomhed,
- skolevirksomheden samt
- personel- og uddannelsesvirksomheden

Der foretages løbende justering af budgetter på alle niveauer med henblik på en optimal udnyttelse af den samlede budgetramme. En effektiv økonomistyring, ikke mindst ved eskadrer og marinedistrikter, har gjort det muligt at gennem-

føre de planlagte aktiviteter med de til rådighed værende ressourcer. Søværnets operative Kommando forventer, at budgetrammen for 1992 vil blive udnyttet fuldt ud.

Et af Søværnets operative Kommando udviklet planlægnings-, informations-, styrings- og kontrolsystem (PISK) introduceres hos Søværnets operative Kommandos underlagte myndigheder i løbet af marts/april 1993. Herved bliver der mulighed for, på planlægnings- og økonomistyringsområdet, at videreføre den planlagte decentralisering for det operative område.

FORVALTNING

Udflytningen fra Holmen har givet anledning til en del enkeltsager vedrørende ydelser i rela-

tion til personellens bopæl. Det store flertal af disse sager er løst.

Til forbedring af den daglige forvaltning og regnskabs- og budgetaflæggelse bliver i 1993 ved Forsvarets Forvaltningsskole etableret særlige kurser for personel, der beskæftiger sig med området. Afholdte forvaltningseftersyn bl.a.

med materielbeholdninger giver nu Søværnets operative Kommando anledning til at vurdere, hvordan inspektionspraksis kan forbedres i det kommende år.

PERSONELOMRÅDET

Den restriktive ansættelsespolitik for søværnets stampersonel, der var en konsekvens af Forsvarsaftalen af marts 1989 og Tillægsaftalen af 3. april 1991, er, som følge af tilpasning af stampersonelstyrken til de fastsatte rammer, nu ophævet. Søværnet kan derfor atter foretage rekruttering af marineelever.

Restriktionerne blev ophævet i september 1992, men inden da fik Søværnets operative Kommando tilladelse til at antage 50 marinekonstabler på kontrakt om korttidstjeneste samt

som i 1990 og 1991. Tilbud om langtidsansættelse af stampersonel på tjenestemandslignende vilkår har i 1992 resulteret i ca. 200 ansøgninger. På officerssiden er den uforudsete afgang i 1992 på 3,1%. Rekrutteringen af kadetaspiranter er i 1992 forløbet nogenlunde planmæssigt. Der er imidlertid fortsat en mangel på yngre officerer til sejlende tjeneste, hvor manglen især gør sig gældende for kaptajnløjtnanter samt for premierløjtnanter af teknisk linie. En generel bedring kan først forventes i 1995-96.

tilladelse til at rekruttere op til 70 marineelever.

Rekrutteringsplanerne for 1993 omfatter ialt 245 marineelever. Der synes dog for indeværende at være en vis træghed i rekrutteringen - sandsynligvis som følge af det lange ansættelsesstop, og det er derfor endnu tvivlsomt, om dette tal kan nås.

Den samlede afgang af stampersonel var i 1992 på ca. 7%, hvilket er på samme lave niveau

Eskadreudflytningen fra Holmen til flådestationerne i Korsør og Frederikshavn er foregået efter den godkendte plan. Udflytningen afsluttes med Undervandsbådseskadrens flytning til Frederikshavn den 1. maj 1993.

Året 1993 vil blive præget af de personelmæssige foranstaltninger, der er en følge af den nyligt indgåede, politiske "Aftale om forsvarets ordning 1993-94".

MATERIELOMRÅDET

Ved årsskiftet 92/93 er søværnet stadig inde i den fase, hvor nyt materiel tilgår for afløsning af gamle, veltjente systemer.

Udfasningen af HVIDBJØRNEN-klassen er afsluttet, og som den fjerde enhed af THETIS-klassen hejste den nye HVIDBJØRNEN kom-

"Den gamle HVIDBJØRN" sejlede "ud af billedet" i 1992

Foto: Jens Diederichsen

mando i november. Efter udført forskole påbegyndes det første togt, som går til Færøerne. Byggeprogrammet er således afsluttet, og søværnet er tilført fire nye inspektionsenheder, som har vist sig at være særdeles velegnede til både at løse de opgaver, som forekommer i de grønlandske og færøske farvande, og til at udføre andre funktioner.

REN, har hejst kommando og er tilgået operativ tjeneste. Den sidste enhed i 1. serie, SVÆRDFISKEN, er i gang med operativ opkøring og hejser kommando den 1. februar 1993. De to næste enheder, GLENTEN og GRIBBEN, hejser begge kommando i 1993.

1. series opdatering er en fortløbende proces. Der er for de fleste enheder planlagt værftsoophold i 1993 med det formål at bringe alle enhederne op på samme høje teknologiske stade.

Installation og opkøring af ildledelsessystemerne er godt i gang, både med IR-sigte og 3-D radar. Forsøgene med disse forventes afsluttet medio 1993.

FLYVEFISKEN, som er første enhed, der udrustes til at løse mine-rydningsopgaver, har været under udrustning og opkøring i 1992. Den forventes at blive operativ som minerydningsenhed medio 1993. Minerydningsfartøjerne MRF 1 og

Patruljefartøjet STØREN

Foto: Søværnet

Tilgang af enheder af FLYVEFISKEN-klassem fortsætter, og den 6. enhed af 1. serie, STØ-

ventes at blive operativ som minerydningsenhed medio 1993. Minerydningsfartøjerne MRF 1 og

Minerydningsfartøj

Foto: SMK FOT

MRF 2, som er en del af minerydningskoncepten, er begge tilgået i 1992. Enhederne er fortsat under afprøvning, der hidtil er forløbet planmæssigt. Det forventes, at FLYVEFISKEN og de to MRF'er fra medio 93 optræder som en samlet operativ minerydningsenhed.

Våbensystemerne til FLYVEFISKEN-klassen i kampskibsrollen begynder at tage form. Prototyperne er dog stadig i udviklingsfasen.

Med FLYVEFISKEN-klassens enheder råder søværnet over et betydeligt potentiale. Fuld udnyttelse heraf beror på udviklingen af modulerne. Netop modulprincippet er bærende i koncepten for disse enheder. Der udestår et stort arbejde i de nærmeste år med hensyn til anskaffelse og indfasning af moduler.

I forbindelse med anskaffelse af 2. serie af FLYVEFISKEN-klassen blev det fastlagt, at den endelige udrustning af enhederne bl.a. skulle gøres afhængig af resultatet af undersøgelser om udviklingen af forskellige moduler til løsning af en række civilorienterede opgaver. Der foregår et

samarbejde med Farvandsvæsenet og Miljøstyrelsen med henblik på etableringen af det nødvendige materiale.

SF-300 byggeprogrammet fortsætter, og det samlede antal enheder er nu foreløbigt begrænset til 14.

De to ældste undervandsbåde (NARHVALEN-klassen) skal gennemgå større eftersynsarbejder ved Århus Flydedok, og deres levetid vil således forlænges til omkring årtusindskiftet.

Anskaffelse af sømålsmissilbatterier samt modifikation af Lynx helikoptere fortsætter som planlagt, ligesom antimissilsystemer til mine-

Søværnets berømte og alsidige LYNX helikopter

læggere og torpedobåde går ind i sin sidste fase. Af øvrige større moderniseringer kan nævnes anskaffelsen af computerudstyr til operativt brug

samt opdatering af korvetternes kommando- og kontrolsystemer til samme standard som i SF-300.

UDDANNELSESOMRÅDET

Søværnets artilleriuddannelsesområde på Gniben

Foto: Søværnet

Søværnets skoleområde har som en direkte konsekvens af den restriktive ansættelsepolitik ført en speciel tilværelse i det forløbne år.

Skolerne har benyttet lejligheden til at efteruddanne eget personel. Det har også været muligt at uddanne øvrigt personel uden den krævede specialuddannelse, i det omfang det har været muligt at frigøre personallet fra andet tjenestested.

Forsvarskommandoen udarbejdede i foråret en rapport om kapaciteten på skoleområdet og konkluderede, at søværnets skolestruktur kan effektiviseres og personelforbruget reduceres i løbet af de næste par år. Denne reduktion er nu iværksat af Søværnets operative Kommando.

Officersuddannelsen er blevet justeret og forkortet på en måde, så grunduddannelsen i højere grad er målrettet til den praktiske tjeneste til søs.

Officersvidereuddannelsen er blevet mere operativt orienteret samtidig med, at praktiske færdigheder, navnlig indenfor våbenområdet, er blevet en del af videreuddannelsen, hvilket i princippet skulle overflødiggøre længerevaren-

de efteruddannelser.

Stampersoneluddannelsen gennemføres i overensstemmelse med de justerede planer. Første hold marineelever af den nye operative linie (MAEL-O) har netop ved årsskiftet påbegyndt den praktiske uddannelse ombord. Holdet er fordelt på FLYVEFISKEN-klassen, THETIS-klassen, og til skoleskibet SJÆLLAND (FALSTER-klassen).

Sergentuddannelsen gennemføres som tidligere, men med færre hold for ikke at forværre den antalsmæssigt skæve fordeling af personelgrupperne. Videuddannelserne fortsættes med to hold VUT/I og et hold VUT/II årligt.

Personel af mekanikergrad indgår nu på samme niveau som stampersonel i alle uddannelser inden for grund-, videre- og efteruddannelse.

Søværnets kursuskalender er udkommet i en stærkt revideret udgave og indeholder i overskuelig form oplysninger om alle uddannelser i søværnet.

(Søværnets operative Kommando)

KONGESKIBET DANNEBROG's TOGT 1992.

Den 22. april hejste Kongeskibet DANNEBROG kommando og påbegyndte dermed togtet 1992, der indledtes med to ugers forskolesejlad i danske farvande. Hendes Majestæt Dronningen og Hans Kongelige Højhed Prinsen gik officielt om bord den 12. maj. Dermed var starten gået for et travlt og langt togt, der blev præget af Regentparrets sølvbryllup startende med officielle besøg i Haderslev den 21.-22. maj, Mariager den 23. maj samt Ålborg den 24. maj.

DANNEBROG fyldte 60 år den 26 maj. Det blev smukt markeret ved en frokost om bord, hvortil Hendes Majestæt Dronningen havde inviteret samtlige tidligere chefer og jagtkaptajner.

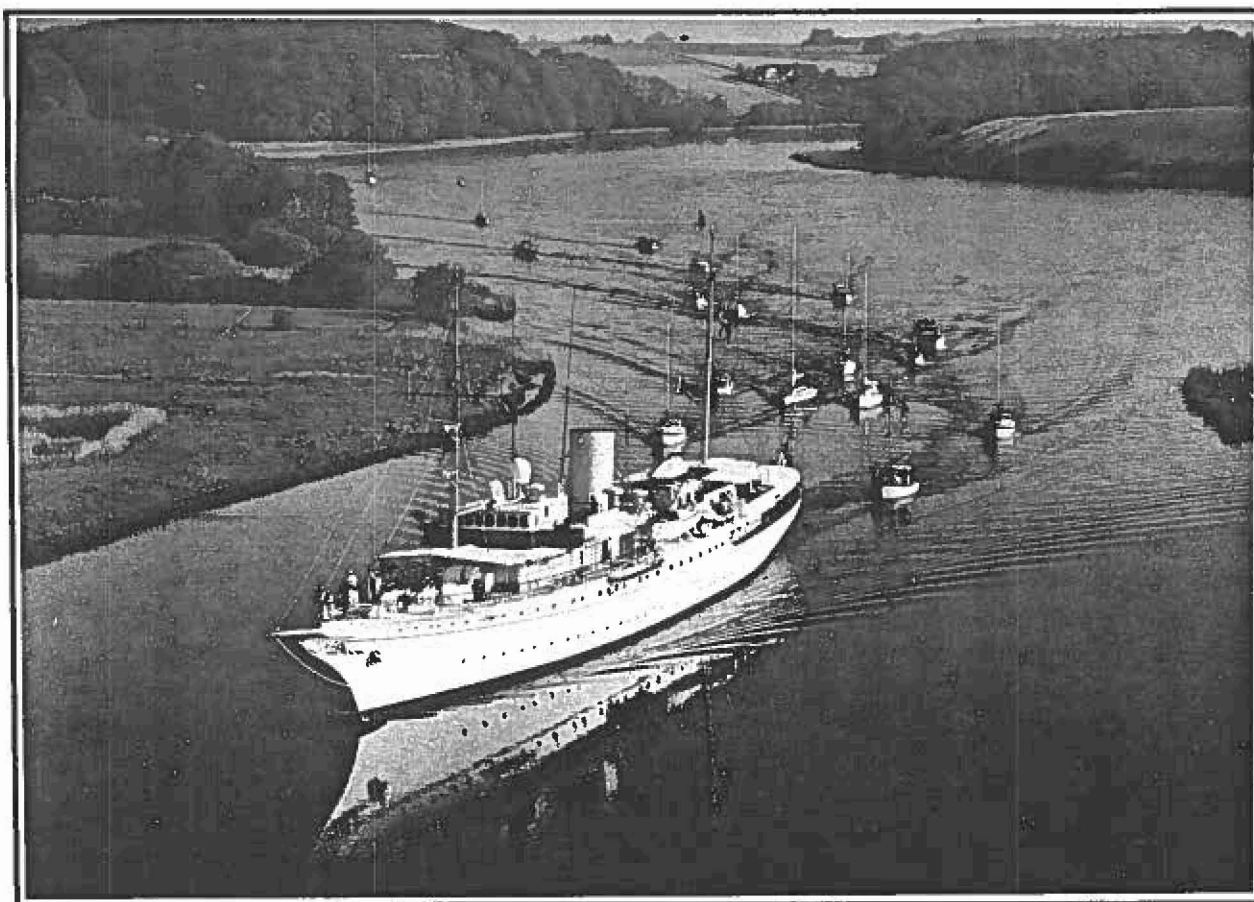
Den 11. juni var Kongeskibet DANNEBROG i Helsingør, hvor der blev afholdt frokost om bord i anledning af sølvbrylluppet og Prins Henriks fødselsdag.

Den 15. juni var DANNEBROG atter i Sundet, denne gang for at Regentparret kunne mod-

tage Flådens Honnør i anledning af sølvbrylluppet.

Årets sidste officielle besøg i Danmark gik til Horsens og Fredericia den 21. juni samt til Århus den 26.-28. juni. Den 8.-10. juli gik turen til Nyborg, hvor Hans Kongelige Højhed Prinsen deltog i festligholdelsen af Hjemmeværnets 40 års jubilæum og i den anledning navngav Marinehjemmeværnets nyeste fartøj, MHV801, ALDEBARAN.

Den 23. juli, i Århus bugt, blev Kongedeling 1/92 formeret af DANNEBROG og FYEN, med henblik på gennemførelsen af statsbesøget i de baltiske lande, Estland, Letland og Litauen. DANNEBROG og FYEN ankom efter en behagelig sejlads til Tallinn den 27. juli. Efter Hendes Majestæt Dronningens afsluttende middag om bord på FYEN, afgik Kongedelingen den 28. juli lige før midnat med kurs mod Riga i Letland. Næste dag hen på aftenen blev DANNEBROG

DANNEBROG i Svendborgsund

Foto: Jørgen Kelle

og FYEN mødt af et lettisk patruljefartøj, der skulle eskortere Kongedelingen ind i Riga Bugten, et farvand danske orlogsmænd ikke har be-sejlet i nyere tid.

Den 30. juli ankom DANNEBROG og FYEN til Riga, hvor de blev liggende til den 2. august. Da opløstes Kongedeling 1/92, og efter salu-tering og paradering, satte FYEN kursen hjemad, hvorimod DANNEBROG fortsatte mod nord for den 3. august at glide til kaj i Hangö, Finland. Hans Kongelige Højhed Prinsen skulle her del-tage i sejlads for drager.

Den 9. august forlagde DANNEBROG atter mod bøje 7 i København .

Den 26. august stod Kongeskibet ud på årets længste enkelttogt - til Middelhavet. Efter 9 dage til søs anduvedes Port Vendres, hvor der straks blev gjort klar til at modtage Regentparret. Desuden stødte inspektionsskibet VÆDDEREN til her, for at formere Kongedeling 2/92 den 5. september.

Fra Port Vendres gik turen gennem Bonifacio strædet, der ligger mellem øerne Korsika og Sardinien, videre mod Napoli Bugten, hvor DANNEBROG og VÆDDEREN ankrede op ud for Napoli. Under opholdet i bugten havde be-sætningen mange oplevelser og mulighed for at deltage i forskellige arrangementer: Udflugt til Pompei, fodboldkamp mod et lokalt hold, øerne Capri og Ischia samt et utal af "baderuller".

Herfra stod Kongedelingen atter sydover, den-ne gang mod de Lipariske øer. Disse øer er vulkaner, og den ene, Stromboli, sender ca. hvert 20. minut lava og røgskyer ud af sit krater. Det var et fantastisk og betagende syn, især om nat-ten.

Efter at have sejlet rundt mellem disse spæn-dende øer fortsattes sydover igennem Messinas-trædet til Syracuse og Taormina på østsiden af Sicilien. Kongedelingen ankom til Palermo tirsdag den 15. september. Palermo viste sig at leve op til forventningerne. Fra Palermo på Siciliens nordkyst gik det videre til Port Empedocle på sydkysten med ankomst den 19. september. Her skulle Regentparret besøge Agrigento, der er kendt for sine enestående oldtidsstempler og an-tikke arkitektur.

Den 20. september returnerede Kongedelin-gen mod Cadiz og indsejlingen til floden Gua-dalquivir, der løber forbi Sevilla. Her deltog Regentparret i festlighederne omkring Dan-marks dag på Verdensudstillingen "EXPO 92".

DANNEBROG og VÆDDEREN blev hjerte-ligt modtaget af personalet på den danske pavil-lon, der havde sørget for adskillige arrangementer og udflugter til EXPO 92.

Den 27. september gik Hendes Majestæt Dronningen fra borde, og efter opløsningen af Kongedeling 2/92 afsejlede VÆDDEREN med kurs mod Frederikshavn. Tre dage efter gik også Hans Kongelige Højhed Prinsen fra borde og DANNEBROG satte kursen hjemover. Selv om Biscayen denne gang viste sig fra sin bedre side, lå der en hård kuling og ventede i Den Engelske Kanal og den fortsatte helt op gennem Tyske Bugt til Elben og Kielerkanalen.

Det var en søstærk besætning, der onsdag den 7. oktober i tussmørket ankom til Holmen og dermed afsluttede de 44 spændende og oplevel-sesrige dage.

Den 11. oktober sejlede DANNEBROG nord-over med kurs mod Oslo i anledning af Hendes Majestæt Dronningens statsbesøg i Norge. Om eftermiddagen formeredes Kongedeling 3/92 af DANNEBROG og minelæggeren FALSTER. Hendes Majestæt og Hans Kongelige Højhed gik om bord i kongeskibet under ophold i Mcss i Oslofjorden den 12. oktober. Næste dag ankre-de DANNEBROG og FALSTER op ud for et festsmykket Oslo, alt imens salutkanonerne bra-gede. Regentparret blev afhentet af Prinsesse Märtha Louise og sejlet ind til Honnørkajen, hvor Hans Majestæt Kong Harald og Hendes Majestæt Dronning Sonja tog imod. Senere for-lagdes til Vippetangskajen, hvor de to danske skibe lå under resten af statsbesøget. Den 16. oktober lå der om morgenen sne på DANNE-BROGs fordæk som et varsel på sommertogtets snarlige afslutning. Kongedelingen afgik da også samme morgen og blev opløst ud for Ska-gen om aftenen. DANNEBROG fortsatte mod "bøje 7" i Københavns havn med ankomst den 17. oktober, og to dage senere gik Hendes Maje-stæt Dronningen og Hans Kongelige Højhed Prinsen officielt fra borde under salut fra Batte-riet Sixtus. Senere samme dag forhalede DAN-NEBROG fra bøje 7 til Flådestation København for delvis afrigning og sejlede samme aften til Frederikshavn og "vinterhi" på Flådestation Frederikshavn efter et langt togt med en udsejlet distance på 12698,8 sømil og besøg i 8 lande.

(DANNEBROG)

BELØNNING FOR SÆRLIG INDSATS

Medaljeoverrækkelse på Holmen

Foto: SMK FOT

Forsvarets Medalje er indstiftet for deltagelse i missioner, som ikke berettiger til f.eks. FN-medalje. Dansk militært og civilt personel har i de senere år deltaget i fredsbevarende og humanitære missioner i bl.a. Kuwait og Jugoslavien.

I den anledning afholdtes en medaljeparade

mandag den 30. november 1992 på Flådestation København, hvor forsvarschefen, general Jørgen Lyng, overrakte medaljerne, hvoraf 206 gik til personel fra søværnet.

Efter paraden afholdtes en kort reception.

(Søværnets operative Kommando)

SØVÆRNETS TAMBURKORPS - NU PÅ CASSETTEBÅND

Søværnets Tamburkorps har haft et travlt år med arrangementer af såvel militær som civil karakter. Ca. 140 rejsedage i ind- og udland er det ialt blevet til.

Som et af årets højdepunkter skal nævnes Tamburkorpsets deltagelse i Regentparrets besøg i de Baltiske lande. Under besøget i Estland, Letland og Litauen optrådte korpset således i hovedstæderne med det kendte march- og tattooprogram. Som noget ganske særligt leverede Tamburkorpsset også taffelmusikken under Regent-

parrets tre "returmiddage".

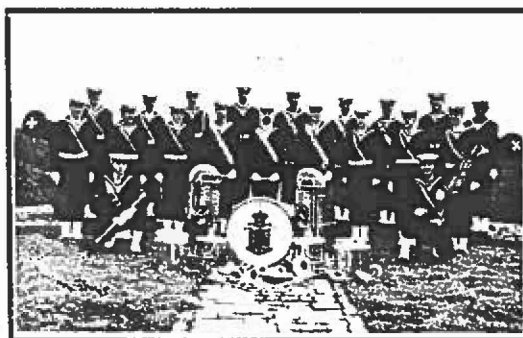
Musikken fra dette, til lejligheden sammensatte program, er nu tilgængeligt på cassettebånd. Båndet demonstrerer en alsidighed i korpsets musikrepertoire, der nok vil overraske man-

ge. Båndet bestilles ved henvendelse til:

Søværnets Tamburkorps, Søværnets Grundskoletlf.: 42 12 24 40 lokal 324.

- og det koster 49,95 kr.
+ 5 kr. i porto.

(Søværnets Grundskole)

Søværnets Tamburkorps

Foto: SGS

VANDPRØVEINDSAMLING FOR RISØ

Forskningscenter Risø har siden 1962 kontrolleret de indre danske farvande for radioaktiv forurening.

Kontrollen udføres ved, at der to gange årligt (maj/juni og november/december) indsamles 50 liter overfladevand og 50 l bundvand fra 12 faste lokaliteter rundt om Sjælland.

Prøverne analyseres på Risø for indhold af radioaktivt cæsium og strontium. Resultaterne rapporteres i to-årige "Risørapporter" i serien: "Environmental Radioactivity in Denmark".

I perioden frem til 1968 har søværnet foretaget den oven for beskrevne indsamling af 50 liters vandprøver.

I årene 1968-1989 gennemførte Risø selv prøvetagningen ved hjælp af den tidligere orlogskutter Fyrholm, som det imidlertid af økonomiske grunde blev nødvendigt at afhænde.

I de sidste par år har Farvandsvæsenet assisteret, men denne institution er nu så optaget med bl.a. opgaver i forbindelse med det kommende brobyggeri i Øresund, at man foreløbigt har måttet aflyse en planlagt tur i år.

Da det er vigtigt at bevare den løbende kontrol med de danske farvande, har Risø anmodet om assistance fra søværnet, og opgaven vil blive pålagt enheder i farvandsovervågningen.

Prøveområdet omkring Sjælland

(Søværnets operative Kommando)

TORDENSKIOLDs FØDSELSDAG HØJTIDELIGHOLDT

Admiral TORDENSKIOLDs 302 års fødselsdag blev højtideligholdt onsdag den 28. oktober 1992 med kransenedlægning i Holmens

Kirke, hvor 75 medlemmer fra Selskabet DANSKE TORDENSKIOLD-VENNER var samlet ved sarkofagen.

(Fra kransedlægningen ved TORDENSKIOLDS sarkofag i Holmens Kirke.)

Foto: FKO

Under højtideligheden blev der lagt krans fra Den Norske Ambassade ved ambassaderåd Lars

VENNERS formand udtalte herefter mindeord over selskabets afdøde medlemmer i det for-

gangne år. Efter mindehøjtideligheden i Holmens Kirke forlagde selskabet til Kastellet, som fejrede sin egen fødselsdag, nemlig 328 år.

Kastellets Kommandant, major E. Ørnstedt - mangeårigt medlem af selskabet - forestod en interessant rundvisning i fæstningen. Eftermiddagen sluttedes under de originale pommerske fyrretræskonstruktioner i Kastellets nordre magasin med et fødselsdagstraktement, hvor deltagerne

Orlogsprovsten prædiker ved TORDENSKIOLDS sarkofag. Foto: FKO

Wenzell, KNM Tordenskiold ved kommandør Finn Volke, Chef for Flådestation København, Selskabet DANSKE TORDENSKIOLD - VENNER ved kontreadmiral Arvid Sørensen og Marineforeningen ved kommandør V.P. Heise. Orlogsprovst Claus Harms prædikede over Jakobs Brev fra Det Nye Testamente, der bl.a. handler om udholdenhed i troen og faren ved tvesindethed.

Selskabet DANSKE TORDENSKIOLD-

kunne glæde sig over, at tidligere Kgl. skuespiller og mangeårigt medlem af TORDENSKIOLD - VENNER

Fhv. Kgl. skuespiller Palle Huld.

*MJE. Ønstedt
orienterer om
Kastellet*

Palle Huld, reciterede Axel Juels dejlige digt om TORDENSKIOLD, som salig Johannes Poulsen frem-sagde på klingende norsk ved pre-mieren på Oehlenschlægers skuespil om søhelten i 1920.

(Selskabet DANSKE TORDENSKIOLD-VENNER)

EN DEL AF DAGLIGDAGEN PÅ SØ- VÆRNETS HAVARISKOLE

- UDDANNEL- SE AF CIVILT BRANDVÆS EN PÅ HAVA- RIKURSUS

Frederiksberg Brandvæsen har i lig-hed med andre brandvæsener været på fire dages uddan-nelse ved Søværnets Havariskole.

Uddannelsen, som især tager sigte på slukning af skibs-brande, blev afviklet ved hjælp af instruktører fra såvel Frede-riksberg Brandvæsen som Søværnets Ha-variskole.

Denne blanding af instruktører var til stor glæde for begge parter, da de herved fik en usædvanlig lej-lighed til udveksling af erfaringer med både brandsluk-ningsteknik og ma-teriel til brug for samme. Frederiksberg Brandvæsen gav udtryk for at have haft nogle udbytterige og lærerige dage, og Søværnets Havariskole kunne endnu engang placere sig i erhvervslivets bevidsthed

Københavns Brandvæsen på Margretheholm

Uddannelsens deltagere

Foto: SHS

som en effektiv uddannelsesinstitution, der er på højde med udviklingen på verdensplan.

(Søværnets Teknikskole, Havarikursus)

MINDEGUDSTJENESTE I RØNNE

Traditionen tro var søværnet repræsenteret ved den årlige mindegudstjeneste for omkomne søfolk i Skt. Nicolai kirke i Rønne. Det var igen HAVKATTEN, der den 6. december repræsenterede Flåden og derved var med til at give ceremonien et meget højtideligt præg.

Foruden HAVKATTEN deltog lokale maritime foreninger og forbund med deres respektive faner, der under gudstjenesten var placeret ved alteret med kirkeskibet THETIS i midten.

Præsten prædikede over en tekst, der handler om en af menneskets allerfineste egenskaber, nemlig den at kunne tilgive dem, der har forvoldt skade mod en selv; at kunne tilgive sin værste fjende - selv om livet virker håbløst efter en ulykke.

Som eksempel herpå trak præsten historien om nordmanden Terje Vigen frem. Terje Vigen blev taget til fange af englænderne under et forsøg på at skaffe sin sultne familie mad ved at ro frem og tilbage over Skagerak. Da hjælpen

udeblev, døde familien, men Terje tilgav senere den emsige englænder, der havde opbragt hans lille robåd. - (Det var i 1809, da samme englændere et par år tidligere havde ranet Flåden og ødelagt det meste af HOLMEN og København.) Præsten sluttede med at takke alle de fremmødte og bad en særlig bøn for de omkomne og deres efterladte.

Højtideligheden fortsatte nu med en procession gennem Rønnes gader, anført af Bornholmmergarden, efterfulgt af seks af HAVKATTENS gaster, der trak kirkeskibet.

Prosessionen bevægede sig langsomt ned til Bornholmstrafikkens terminal, hvor kirkeskibet blev opstillet som en tavs opfordring til at betænke de efterladte.

For HAVKATTENS vedkommende sluttede eftermiddagen i Rønne Marineforenings hyggelige lokaler med varme drikke og æbleskiver.

(HAVKATTEN)

FLADEBESØG I DANSKE HAVNE										
DATO	HAVN	NATION	SKIBSTYPE	SKIBSNAVN	BESØGSART	Off.	Bef.	Mng.	IALT	CHEFENS NAVN
JAN 93										
26-29	Ålborg	engelsk	off shore pt.	GUERNSEY	rutine				39	KL E. Fraser
29-03	Esbjerg	engelsk	ministryger	BERKELEY	rutine				45	KL J. Maughan
FEB 93										
05-09	Esbjerg	fransk	patruljebåd	L'AUDACIEUSE	rutine	3	12	12	27	KL Hiebel
10-11	Århus	tysk	torpedobåde depotskib tankfartøj	2.TBD ESK DONAU AMMERSEE	rutine	32	152	128	313	KD A. Seemann
19-23	Århus	engelsk	off shore pa- trol	SHETLAND LINDISFARNE	rutine				78	KL J. Jolly
24-25	Århus	tysk	torpedobåde depotskib tankfartøj	3.TBD ESK MAIN STEIGERWALD	rutine	40	188	166	394	KD L. Kampschulte
MAJ 93										
27-31	København	engelsk	fregat	ARGYLL	rutine				169	KD P.H.Jeffry

Udgiver: Søværnets operative Kommando.

Postbox 483, 8100 Århus C. Tlf.: 86123099. Redaktion og Lay-out: Orlogskaptajn Sven Voxlorp.

Ansvar overfor presseloven: Kommandør Poul Schriver. Tryk: Søværnet. ISSN 0907-5038